

Utlåtande 2012: RI (Dnr 667-655/2012)

Ändrat hundrastområde i Solbergaskogen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Älvsjö stadsdelsnämnds hemställan om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen godkänns med vad som sägs i detta utlåtande.
2. Stadsdelsnämnderna anmodas, i enlighet med kommunstyrelsens beslut (utl. 2005:118), att återkomma samlat med kartunderlag så att hundrastområden kan fastställas som en bilaga till ordningsföreskrifterna.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Enligt lokala ordningsföreskrifter för Stockholms stad anges i 20 § att hundar ska hållas kopplade på offentlig plats med undantag av de områden där kommunen anordnat hundrastplatser. En hundrastplats kan vara en inhägnad rastgård eller ett område. Hundrastområden är naturområden som är skyltade, men inte inhägnade.

I Älvsjö stadsdelsområde finns fyra skyltade hundrastområden; Solbergaskogen, Herrängsskogen, Långsjöbranten och ett mindre naturområde i Herrängen. Älvsjö stadsdelsnämnd har föreslagit att det nuvarande hundrastområdet i Solbergaskogen som idag omfattar hela Solbergaskogen ska begränsas till den nordvästra delen av skogen.

Beredning

Ärendet har initierats av Älvsjö stadsdelsnämnd och remitterats till stadsledningskontoret och exploateringsnämnden.

Stadsledningskontoret har ingen invändning mot den av Älvsjö stadsdelsnämnd föreslagna ändringen av hundrastområde i Solbergaskogen. Kontoret anmodar dock alla stadsdelsnämnder att återkomma samlat med kartunderlag så att hundrastområden kan fastställas som en bilaga till ordningsföreskrifterna.

Exploateringsnämnden godkänner Älvsjö stadsdelsnämnds begäran om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen men önskar att man undantar området för pågående planarbete vid Kristallvägen/Diamantbacken.

Mina synpunkter

En tydligt anvisad plats för lösgående hundar är en viktig del i en stad där många människor rör sig. Dels ska människor som rör sig i staden kunna känna sig trygga i vetskapen om att inga lössläppta hundar finns i just det område som de har valt att passera. Dels finns det fog för att staden tillhandahåller platser där hundar kan springa lösa under uppsikt av sin ägare. På så sätt är alla inblandade medvetna om de spelregler som man har att anpassa sig till i det offentliga rummet.

Angående frågan om Älvsjö stadsdelsnämnds hemställan om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen har jag inga andra synpunkter än exploateringsnämnden. Det vill säga att nämnden undantar området vid Kristallvägen/Diamantbacken som för tillfället planläggs.

Älvsjö stadsdelsnämnds hemställan väcker återigen frågan om att staden bör kunna tillhandahålla ett uppdaterat och tydligt kartmaterial över befintliga hundrastområden. Alla stadsdelsnämnder anmodas därför, i enlighet med kommunstyrelsens beslut (utl. 2005:118), att återkomma samlat med kartunderlag så att hundrastområden kan fastställas som en bilaga till stadens ordningsföreskrifter.

Bilaga

Karta över Älvsjös hundrastområden

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Avslå borgarrådsberedningens förslag
2. Samt att vidare anföras följande:

Det är vår uppfattning att man som besökare i Solbergaskogen inte ska behöva mötas av lösspringande hundar. Därför är det positivt att frågan om hundrastområde i Solbergaskogen har uppmärksamats. Dock finns i denna del av Solbergaskogen många rådjur som i och med ett nytt hundrastområde kommer att tvingas därifrån.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Älvsjö stadsdelsnämnds hemställan om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen godkänns med vad som sägs i detta utlåtande.
2. Stadsdelsnämnderna anmodas, i enlighet med kommunstyrelsens beslut (utl. 2005:118), att återkomma samlat med kartunderlag så att hundrastområden kan fastställas som en bilaga till ordningsföreskrifterna.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

I Älvsjö stadsdelsområde finns fyra skyltade hundrastområden; Solbergaskogen, Herrängsskogen, Långsjöbranten och ett mindre naturområde i Herrängen. Inom dessa områden får hundar gå okopplade under vissa förutsättningar, bland annat ska hundägaren ha en sådan tillsyn över sin hund att den inte orsakar skada eller obehag och under perioden 1 mars till 20 augusti måste hunden hållas under särskild tillsyn så att de vilda djuren inte störs.

Solbergaskogen är cirka 35 hektar och omges av bostäder och industri. I direkt anslutning till skogen ligger parkleken Kristallen med många besökare. Genom skogen går ett nät av gång- och cykelvägar och också många mindre stigar. Förtätningen i Solberga har medfört en ökad befolkning och fler besökare i parker och naturområden. När fler nyttjar en yta kan fler intressekonflikter uppstå och till Älvsjö stadsdelsnämnd har det inkommit ett antal klagomål på lösspringande hundar i Solbergaskogen där man upplevt att hundägarna inte har haft kontroll på sin hund. Samtidigt är det många hundägare som uppskattar möjligheten att kunna gå med sin hund okopplad i skogen.

Utifrån detta har Älvsjö stadsdelsnämnd föreslagit att det nuvarande hundrastområdet som omfattar hela Solbergaskogen begränsas till den nordvästra delen av skogen där det finns färre besökare. I samband med detta har nämnden också fattat beslut om att omvandla en bollplan med angränsande naturmark till hundrastgård. Frågan om ändring av hundrastområde har överlämnats till kommunfullmäktige för beslut.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2012 följande

1. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
2. Stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att inrätta en inhägnad hundrastgård i Solbergaskogen.

Reservation anfördes av Emelie Roxby-Schüsseleder (V) och vice ordföranden Viktor Morawski (MP) enligt följande.

- Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige om upphävande av hundrastområdet i Solbergaskogen som helhet.
- Stadsdelsnämnden avsätter medel samt ger uppdrag till förvaltningen att inrätta en inhägnad hundrastgård i Solbergaskogen. Hundrastgården bör planeras tillsammans med de boende och hundägare i området.

Det är vår uppfattning att man som besökare i Solbergaskogen inte ska behöva mötas av lösspringande hundar. Därför är det positivt att frågan om hundrastområde i Solbergaskogen har uppmärksammats. Dessvärre föreslås att norra delen av Solbergaskogen även i fortsättningen ska klassificeras som hundrastområde. Detta är olyckligt eftersom Solbergaskogen har höga natur- och miljövärden och att det inom Älvsjö stadsdelsområde finns ytterligare tre hundrastområden som alla föreslås finnas kvar. För att det ändå ska finnas möjlighet att släppa sin hund lös föreslås en inhägnad hundrastgård.

Till förvaltningen har det inkommit ett antal klagomål på lösa hundar samt önskemål om inhägnad hundrastgård. Trots att Solbergaskogen är en liten skog på 35 hektar, som ligger omringad av bostäder och industrier, föreslås att hundrastområdet begränsas till den nordvästra delen av Solbergaskogen. Argumentet för detta är att denna del inte har så många besökare. Vad som däremot inte framkommer i tjänsteutlåtandet är att det i denna del av skogen vistas rådjur, med stor sannolikhet för att det är den lugnare delen av skogen. Dessa rådjur kommer med detta förslag att tvingas därifrån, följdfrågan blir var de ska ta vägen då E4:an är en mycket nära granne. Att dela upp skogen i två delar, ett där hundar ska hållas kopplade och ett där hundar får springa lösa bäddar även för framtida konflikter. Jagande och lekande hundar kan inte känna till fiktiva gränser och det finns redan stora problem med hundägare som inte följer den så kallade tillsynen av sina hundar – vilket det har inkommit flera klagomål – bland annat via media.

Solberga med omnejd har blivit ett alltmer förtätat område och många människor, med olika intressen, vistas i skogen. Det finns en mycket stark opinion för att inrätta en hundrastgård och att ta bort hundrastområdet som helhet, vilket det finns flera välgrundade argument för. Trots detta refererar man i tjänsteutlåtandet till de många solbergabor som uppskattar möjligheten att kunna gå med sin hund okopplad i skogen. Detta är *inte* ett argument som har framkommit, vare sig via nämnd eller media.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens regler för hundrastning

Enligt lokala ordningsföreskrifter för Stockholms stad ska hundar hållas kopplade på offentlig plats med undantag av de områden där kommunen anordnat hundrastplatser. En hundrastplats kan vara en inhägnad hundrastgård eller ett hundrastområde. Stadens hundrastgårdar och hundrastområden finns utmärkta på en karta på stadens webbplats.

I Älvsjö stadsdelsområde finns inga inhägnade hundrastgårdar, men fyra hundrastområden: Solbergaskogen, Herrängsskogen, Långsjöbranten, och ett litet naturområde vid Maskrosstigen i Herrängen. Hundrastområden är naturområden som är skyltade, men inte inhägnade. Där får hundar gå okopplade under vissa förutsättningar. Hundägare ska ha en sådan tillsyn över sin hund att den inte orsakar skada eller obehag. Under perioden 1 mars – 20 augusti måste hunden hållas under särskild tillsyn för att inte störa de vilda djuren. Tikar ska under löptid vara kopplade.

Innan stadsdelsnämnderna bildades låg ansvaret för hundrastplatser hos fritidsnämnden. Miljöförvaltningen skickade ut en broschyr, som bland annat visade var hundrastplatserna fanns, till dem som betalade hundskatt. Några kartor med hundrastplatser har inte bifogats de lokala ordningsföreskrifterna och därmed är rättsläget oklart kring framför allt gränsdragningen för hundrastområdena.

Juridiska avdelningen har utrett frågan om hundrastplatser. Utifrån sin utredning drar de slutsatsen att ansvaret för hundrastplatser bör ligga på stadsdelsnämnderna. De föreslår dock att den stadsdelsnämnd som vill ändra sina hundrastområden skickar förslag till ändring av de lokala ordningsföreskrifterna till kommunfullmäktige och bifogar en karta över var hundrastområdena i stadsdelen ska ligga.

Inhägnade hundrastgårdar

Inhägnade hundrastgårdar fanns tidigare endast i innerstaden. I ytterstaden ansågs behovet vara mindre, eftersom det inte är lika tättbebyggt. De senaste åren har dock flera stadsdelar i ytterstaden iordningställt inhägnade hundrastgårdar. I områden med förtätning har konflikterna kring grönområdena ökat och det har varit ett argument för att inrätta hundrastgårdar. Nackdelen är att hundrastgårdar måste skötas noga för att inte orsaka smittspridning bland hundarna. Det innebär, utöver själva investeringen, även en driftskostnad i form av byte av markskiktet med jämna mellanrum.

Solbergaskogens värden och användning

Solbergaskogen är en liten skog på 35 hektar, som ligger omringad av bostäder och industrier. Skogen rymmer ett stort antal naturtyper, och har behållit en karaktär av vildmark. Den skiftande naturen och riklig förekomst av gamla träd har gett skogen stor artrikedom. Området klassades 2009 som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket höga naturvärden.

Skogen är av stor vikt för stadsdelen Solberga, som är omgiven av industrier och hårt trafikerade vägar. Genom skogen går ett nät av gång- och cykelvägar och många mindre stigar. Många solbergabor promenerar dagligen i skogen, som även används flitigt av skolor och förskolor. I direkt anslutning till skogen ligger även parkleken Kristallen med många besökare.

Förtätning i Solberga har medfört en ökad befolkning och fler besökare i parker

och naturområden. När fler nyttjar Solbergaskogen uppstår också fler intressekonflikter. Till förvaltningen har det kommit ett antal klagomål på lösa hundar i Solbergaskogen, där man inte upplever att hundägaren har kontroll på sin hund.

Önskemål om inhägnade hundrastgårdar kommer också några gånger per år. Samtidigt är det många solbergabor som uppskattar möjligheten att kunna gå med sin hund okopplad i skogen.

Förvaltningens förslag

Begränsa hundrastområdet till den nordvästa delen av Solbergaskogen

Förvaltningen föreslår att det nuvarande hundrastområdet, som omfattar hela Solbergaskogen, begränsas till den nordvästra delen av Solbergaskogen, där det inte är så många besökare. Detta förslag finns även med i Älvsjös parkplan. Gränsen för området föreslås vara parkvägen mellan Smyckegränd och Kristallvägen.

Inrätta en inhägnad hundrastgård i Solbergaskogen

I Solbergaskogen finns två mindre bollplaner som förvaltningen ansvarar för. Den ena ligger nära Kristallparken och används en del. Den andra ligger en liten bit in i skogen och används mycket sällan. Förvaltningen föreslår att den mindre använda bollplanen omvandlas till hundrastgård, men utökas genom att man även inhägnar en del av den intilliggande naturmarken. Kostnader för att inrätta hundrastgården består av kompletterande staket, utöver det som finns kring bollplanen, ca 40.000 kr. Därutöver är det mindre kostnader för grind, skyltning, bänkbord och sopkorg. Hundrastgården kan även förses med material för de hundägare som vill bygga hinder. Investeringskosten finansieras genom stadsdelsnämndens parkinvesteringsbudget.

Driftkostnad för en hundrastgård består av tömning av hundlatrin samt byte av grusytan. Kostnaden för att ta bort det översta lagret förorenat grus och lägga på nytt grus beräknas till ca 30.000 kr. Detta bör ske ungefär vartannat år beroende på hur intensivt hundrastgården används. När hundrastgården även innefattar naturmark kan gruset bytas mer sällan. Bytet av gruset görs som en tilläggsbeställning till parkentreprenören och bedöms rymmas inom driftbudgeten för stadsmiljö. Förvaltningen planerar att sätta upp informationsskyltar om Solbergaskogens natur- och kulturvärden vid de större entréerna till skogen. På dessa skyltar kommer det även att finnas information om det nya hundrastområdet och den nya hundrastgården.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och exploateringsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att de lokala ordningsföreskrifterna för Stock-

holms stad senast reviderades den 23 maj 2011 genom beslut i kommunfullmäktige. Ändringen avsåg då bland annat fastställande av en utökning av antalet officiella strandbadplatser som offentliga platser.

Av ordningsföreskrifterna framgår enligt 20 § att hundar ska hållas kopplade på offentlig plats med undantag av de områden där kommunen anordnat hundrastplatser, vilket kan vara en inhägnad rastgård eller ett område.

Stadsledningskontoret konstaterar att en ändring av de lokala ordningsföreskrifterna kräver kommunfullmäktiges beslut. Det är dock inte helt klart vilken beslutsinstans som krävs för att ändra gränserna för ett hundrastområde. I den lokala ordningsstadgan som gällde fram till januari 1996 sades i 20 § att hundar ska vara kopplade förutom inom de av fritidsnämnden upplåtta hundrastområdena samt de av nämnden fastställda rastgårdarna. Vidare framgick att fritidsnämndens beslut om anvisande av sådana rastplatser på lämpligt sätt skulle kungöras genom fritidsnämndens försorg. I en kommentar till § 20 i de ordningsföreskrifter som gällde från och med år 1996 framgick det att bestämmelsen tidigare reglerats i § 20 i den lokala ordningsstadgan samt att ”vilka rastplatser som anordnats av kommunen framgår av en broschyr som alla hundägare får av miljöförvaltningen i samband med att hundskatten betalas”.

Hundskatten avskaffades 1996 och fritidsnämnden avskaffades i samband med stadsdelsnämndsreformen år 1997. Juridiska avdelningen inom stadsledningskontoret har utrett och konstaterat att det inte finns något specifikt beslut om vilken nämnd som övertog fritidsnämndens ansvar för hundrastplatser. I samband med stadsdelsnämndsreformen angavs dock att stadsdelsnämnderna fick i uppdrag att ta hand om förvaltning av parker, parkvägar och naturområden (Utl 1996:253). Stadsdelsnämnderna skulle även svara för drift och skötsel av friluftsbad, motionslingor, sportfält, motionsgårdar, naturreservat och strandbad med mera. Enligt nuvarande reglemente svarar stadsdelsnämnderna för investeringar i samt skötsel och underhåll av parker, parkvägar och grönområden (i den mån det inte avser investeringar som utgör del i en exploatering), skötsel och underhåll av naturområden, naturreservat och strandbad med mera.

Av dagens gällande ordningsföreskrifter framgår inte var hundrastområdena är belägna. Ett undantag är dock hundrastplatser på Djurgården. Kommunfullmäktige beslutade år 2001 (Utl 2001:119), till följd av en skrivelse från Kungliga Djurgårdsförvaltningen där det påpekades att det inte framgick tydligt av ordningsföreskrifterna var kopplingstvänet inte skulle gälla, om ändring i en av de kartor som bifogas ordningsföreskrifterna.

Till ordningsföreskrifterna finns också andra kartor bifogade, exempelvis rörande områden med hundförbud på vissa badplatser som utgör offentlig plats, samt kartor till följd av kommunfullmäktiges beslut om förbud mot alkoholförtäring i 15 § ordningsföreskrifterna den 13 juni 2005.

I samband med ändring av de lokala ordningsföreskrifterna år 2005 med beslut om var förbud mot alkoholförtäring ska gälla aktualiserades också frågan om behov av en översyn av hundrastområden. Kommunstyrelsen uppmanade därför (utl 2005:118) berörda stadsdelsnämnder att återkomma med förslag kring hundrastområden där så

behövs.

Stadsledningskontoret konstaterar mot bakgrund av ovanstående att det kan anses ligga inom stadsdelsnämndernas ansvarsområde att handha frågor om hundrastplatser men att det ligger inom kommunfullmäktiges ansvar och beslutskompetens att fastställa eller ändra ordningsföreskrifterna. Stadsledningskontorets uppfattning är att kartor som utvisar hundrastområden ska biläggas de lokala ordningsföreskrifterna. Stadsledningskontoret konstaterar vidare att kommunstyrelsen år 2005 gett berörda stadsdelsnämnder i uppdrag att återkomma med förslag kring hundrastområden där så behövs. Stadsledningskontoret anser att frågan bör aktualiseras igen och kommunfullmäktige därför bör anmoda stadsdelsnämnderna att återkomma samlat med kartunderlag så att hundrastområden kan fastställas som en bilaga till ordningsföreskrifterna. Vid en ändring av de lokala ordningsföreskrifterna bör § 20 ändras genom följande tillägg ”De områden där hundrastområden är belägna anges på bifogade kartor”. Stadsledningskontoret anser inte att det är befogat att inkomma med kartunderlag över hundrastgårdar då dessa är väl avgränsade, inhägnade och skyltade.

Stadsledningskontoret har ingen invändning mot den av Älvsjö stadsdelsnämnd föreslagna ändringen av hundrastområde i Solbergaskogen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Älvsjö stadsdelsnämnd hemställer om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen anses besvarad med vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2012 följande

Finansrotelns remiss av skrivelsen från Älvsjö stadsdelsnämnd ”Ändrat hundrastområde och ny hundrastgård i Solbergaskogen Dnr:667-655-2012” besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret godkänner Älvsjö stadsdelsnämnds begäran om ändrat hundrastområde i Solbergaskogen men önskar att man undantar området för pågående planarbete vid Kristallvägen/Diamantbacken.

Exploateringsnämnden markanvisade en del nordvästra Solbergaskogen, kallad kvarteret Månstenen, till Peab Bostäder AB för bostäder den 17 juni 2010 (§ 17, Dnr E2010-513-00634). Till ärendet hade Älvsjö stadsdelsnämnd inkommit med skrivelsen ”Markanvisa inte kvarteret Månsten i Solbergaskogen” (Dnr: 1.2.3.198-2010 daterat den 16 juni 2010) där man yrkade på avslag. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt gemensamma förslag

om återremiss och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet med hänvisning till eget förslag.

Stadsbyggnadsnämnden godkände en startpromemoria för planläggning av kv Månstenen den 31 mars 2011 (§ 7, Dnr 2010–16279–54). Socialdemokraterna reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt förslag om återremiss, Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut och Majoriteten (M, FP, C och KD) samt Miljöpartiet hade särskilda uttalanden.

Förslag till hundraströmråde inom streckad linje och planområde inom heldragen linje.

Samrådet för detaljplanen beräknas ske under hösten 2012 och förslag till genomförandebeslut i Exploateringsnämnden samt förslag till antagande i Stadsbyggnadsnämnden beredas under våren 2013. Om detaljplanen vinner laga kraft kommer marken att omvandlas från allmän plats till kvartersmark och därmed släcka ut den lokala ordningsstadgan som endast kan gälla på allmän platsmark. Därför har inte förslaget till ändrat hundraströmråde någon betydelse i formell mening för planarbetet men exploateringskontoret önskar ändå att undanta området för det pågående planarbete vid Kristallvägen/Diamantbacken.